

KESZTHELYI GYÖRGY

Suttogva a csatatéren

Mi lenne, ha? Ne is mondd tovább: semmi sem lenne, vagy legalábbis semmivel sem több, mint amennyi azelőtt volt. Mielőtt ötleteskedni kezdte volna, sőt, mielőtt te, vagyis én és a többiek világra jöttünk az őstengerek meleg bölcsőjébe csöppenve valami sejtyszeszélyből, vagy félreértelmezett parancsnak engedelmeskedve, hogy gügyögő, majd kérdő, még később kételkedő, végül gyötrődő emberré cseperedjünk. Ő, ezek a kérdések, ez a témérdek feltételes mód, amely látszólag egérutat keres az elvetélt napok labirintusából, mintha tán adott lenne a megoldás lehetősége... de azért ne neheztesd, ne tekintsd ezt a helyzetet, mármint rád záporzó rágalmaimat törekvéseid mellőzésének, igyekezeted letaglózásának, hiszen láthatod: egyazon rozoga ladikban hánykolódunk, és együtt meregetjük horpadt bádogcsajkákkal a láthatatlan repedésekből alattomosan előbuzgó vizet, e világon maradásunk halvány reményében, pedig...

„Tégy meg mindent az élet megmentése érdekében, akár másról, akár önmagadról lenne szó” – ismételte egykor valahol egy tábori lelkész, akinek elkötelezett feladata tulajdonképpen az élet „átmentése” volt, ezt a szót azonban, negatív töltete miatt, más igekötővel ruházta fel jelmondatában. Számtalan csata jóformán láthatatlan, de életben maradt hőse volt ő mindaddig, amíg egy zaklatott nyári hajnalon megcsömörölve a körös-körül gőzölgő halál undorító alvadtvér-szagától, önmagát is átmentette az igazabb világba, golyót eresztve állkapcsai közé. Bizarr jelenések főszereplője lesz-e majd, évszázadok múltán a volt harcmező helyén? Meglehet, ugyanis végzetes vétke folytán aligha nyerheti el az enyhítő feledés békés állapotát.

Mindezt csak azért mondom el neked, hogy megértsd: sorsod törékeny agyafazakába csak annyi jó vagy rossz fér el, amennyi kezdettől adatott, és ne kísérelj meg többet gyömszölni bele, mert előbb-utóbb megreped, majd apró cserepekre pattan, a szerterőppenő parányi szilánkokat aztán soha többé nem tudod összegyűjteni, még kevésbé régi helyükre illeszteni.

Ennél rosszabb pedig, hidd el, emberfiával meg nem történhet. Hiába minden bölcselkedés, ha utat tévesztesz, óhatatlanul szomjan halsz illúzióid homoktengerében.

A jó fogalma persze relatív, értelmezhető, személyre szabott. De a jó lenne, a jó lenne, ha... ez maga a negatív határ, az éles, szögletes sarkú

KESZTHELYI GYÖRGY (1955, Kolozsvár) költő, író. Romániai irodalmi folyóiratokban, antológiában közöl, grafikai munkákat, olajfestményeket is készít. Két verseskötete megtalálható a MEK-en, nemsokára megjelenik első regénye.

mínuszjel, amely mágikus ridegséggel félálomba ringat, aztán még mielőtt felbukkanna előtted az első képkocka, rád üvölt, felráz, gúnyosan füstkarikákat ereget felpattanó szemedbe... apropó: emlékszel-e álmaid színére? Azt hallottam ugyanis, hogy elalvás után minden fekete-fehérben folytatódik tovább, mint valami régi archívumból előkotort filmen.

Milyen jó mégis ebben a zagyva, sajátos logikátlansággal összemontírozott klisékből álló világban barangolni, röpködni, lebegni mindig új színtereken, ahol a rendező utasításait mellőzve mindössze egy tudatalatti fővagy statisztaszerepet játszol és bizony gyakran bánod a pillanatot, amikor lepörög a film, és ablakod üvegén át lassan megnyíló szemhéjad mögé tolaakszik a hajnali ködből kibontakozó cserépháztető.

Én azonban látszólag éber vagyok, bár szemem csukott, a mély csend és a tömör sötétség egészen mást mutat.

Hol embrió-pózba kucorodva, hol pedig mereven kinyújtózva fekszem, mellemen összekulcsolt kézzel, akárcsak a ravatalon... Az a félkegyelmű koldus jut eszembe, akinek pontosan egy évvel ezelőtt némi pénzt nyomtam a markába, és aztán már csak tavasszal, húsvét táján láttam viszont.

Ugyanabban a falmélyedésben ült, mintha csak átaludta volna a telet, csak éppen egyik lába és a fél szeme hiányzott, pedig tudomásom szerint azóta nem volt háború... no de vajon a háború tragikuma kötelező módon összefügg a géppuskaropogással, a srapnelekkel és a bombatölcsérekkel?

Aligha, hiszen ha jobban belegondolsz, többé-kevésbé behegedt vagy egészen soha be nem gyógyuló sebeid sajgása élethossziglan gyötör, elúzi szemedből az álmot, hogy ne feledd: sáros csatatéren csatangolsz, kóvályogsz fohászt motyogva, átkozódva, és remegő kézzel próbálsz lehántani testedről a hétköznapi ragacsos pókhálóját, míg végül összetört testtel és sebzett lélekkel a BÍRÓ színe elé kerülsz, és szinte szégyenkezve gyatra külsődért-belsődért, lesütött szemmel várod a döntést.

Lám, az a koldus is, a súlyos hadirokkant meghatározatlan időre visszaküldetett a tűzvonalba, számára nyilván csak idejétmúlt, kopott jelszó a béke.

És te? Mármint én? Hát, ha beszélgetni támad kedved, mindig számíthatsz rám, bár ritkán és alig hagysz aludni. De kérlek, ezután mellőzd azt a borzalmas, félrevezető feltételes módot, amellyel mindenáron erőt próbálsz önteni belém.

Hallod? Remeg az ablaküveg az első dörrenésektől. Tűzijáték ez mindössze, a szokásos, mégis új csatát jelez. Új év kezdődik.

Napló

A magamra utaltság furcsa érzése ezúttal is alattomosan próbált megközelíteni végül belém költözött és felriasztott olyan volt ez mint amikor az ember iszonyú

fog- vagy fejfájásra ébred és gondolkodni sincs ereje arról hogy mi is ez huzat vagy influenza csak dühös és becsapottnak érzi magát mert elalvás előtt

egészséget is kért az Istentől én azonban félig-meddig számítottam a bajra azon az előző napon amikor betöltöttem a negyvennégyet vagy inkább a harminchármat

a bókoló többiek szerint és tengeri csikót vagy sárkányt tetováltattam a bal vállamra nem tudom miért éppen tengeri csikóhoz hasonló sárkányt talán azért mert kevésbé

ismert teremtmény aztán hogy ne rontsam a hangulatot előadtam egy mesét arról hogy úgy húsz-huszonöt év múlva az öregek otthonában szobatársaimnak fogom

mutogatni ezt a tetoválást meg a testvéremnek aki szintén szobatársam lesz és felemlegetjük a régi szép időket amikor még csak negyvennégy vagy harminchárom voltam

és erős és eléggé sikeres – szóval azon az említett születésnapomon körülvettek és körüldongtak felszeleteltük a másfél kilós dobostortát és a hét és fél kilós dinnyét ünnepelni

kellott mert különös szám volt dupla mondták is a kedveskedő többiek hogy ez az évszám sorsszerű hát minden bizonnyal nagyon szerencsés lesz vagy éppen ellenkezőleg

én azonban korán elaludtam mert nem láttam semmit az egészben meggyőződésem szerint esetleg a sírromboló sátánisták tulajdoníthatnak különleges jelentőséget egyes

számoknak vagy számcsoportoknak ám én hithű katolikus vagyok akkor is ha külön elméletem van Istenről és befolyásáról élő és élettelen alkotásaira ez szerintem nem vétek

már félálomban voltam amikor újra felrémlt hogy ez a mindenféle különcködés a legrövidebb út a teljes elszigetelődés felé hajnal körül már nyitott szemmel feküdtem teljesen

éberem és azon meditáltam vajon bűn-e agyoncsapni a szúnyogot amely a bal fülem körül felderítő köröket ró vajon bármiféle hit szentesíti-e az efféle gyilkosságot vagy vezekelni

fogok esetleg a szúnyogéhoz hasonló sorsra jutok következő állítólagos leszületésemkor ehhez azonban más hit kellene más meggyőződés és más fogadalmak amelyekről már

alighanem lekéstem megkereszteltetésemkor vagy mégsem reggel majd echográfushoz megyek vagy fényképészhez valami mégiscsak kimutatja ezt az állapotot mint lappangó

szervi tünetet vagy mint körülöttem ólalkodó szellemet volt már ilyesmi bizony léteznek egészen megdöbbentő fotók előbb azonban felhívom Nyugatot ott persze minden más ott

este van ilyenkor előre tudom I think about it mondja majd jó barátom, mert ők soha semmire nem adnak határozott választ ők mindig mindent alaposan átgondolnak I think about it

a mi bajunkra úgyszincs eléggé hatásos orvosság ez talán mégis pozitív hozzáállást sugall úgy bizony de hát ő ott én itt sokadmagammal mégis egyedül körülöttem a többiek szintúgy

egyedül mert vajon ki üdvözít minket ha már így elszakadtunk egymástól már alig találjuk meg a közös nevezőt aztán reggel elhatároztam hogy ki sem mozdulok otthonról csak az

ablakokat tárom szélesre nehogy a klausztrófóbiám is elővegyen jó lenne pontot tenni az egészre mert olyan logikátlan és anarchiaszerű de mit ér a pont akár az életre vonatkoztatva

akár a mondat végén hiszen ez az ijesztő pötty csak arra figyelmeztet hogy láttán levigyük a hangunkat sőt még arra sem mindig mert a másvidékiek ellenkezőleg a pont előtt felviszik

a hangot ami egyeseknek affektálónak tűnik a másvidékiek szerint viszont ez így helyes ezért hát az említett írásjel is felesleges legjobb esetben formáság mert lám továbbgyűrűzik

minden téma vagy témátlanság ugyanúgy hömpölyög vagy dökög előre a kijárt utakon a pont meg feloldódik elnyelik az események vagy az eseménytelenségbe beleképzelt történések

mint fagociták a kórokozó sejteket végül még rájövök hogy ezt is megírták vagy megénekelték valakik valahol Virginia Woolf Bartók vagy egészen mások akikről szintén egészen mások

tudnak egészen máshol szóval kiderülhet hogy ismét egyedül maradtam a filozófiámmal, a kérdőjeleimmal és ez a helyzet olyan rossz ízű és bűdös mint a plágium pedig bizonyosan nem

az de most már mégis ideje tisztázni kiről is írtam azt hiszem mindenki-ről együtt de inkább külön-külön és mellékesen magamról is hogy majd egyszer legyen min mosolyognom

elalvás előtt az öregek otthonában.

Két parton

Édesanyámnak

A drótháló két kegyetlen oldalán
forrottak össze ujjenyomataink – rozsdás kötődések –
ott álltunk, mint aszott kopjafák,
kapaszkodtunk, mint a gyökerek.
Parázslott az aláömlő nap,
de látszott már a tűzfal, a vakablak,
a fülledt tavaszban elcipeltek valamerre,
kattogtak folyton a vonatkerekek,
fel-felvisított a szadista fék.

Megszűntem létezni, mint adat, kartoték,
mosdatlan, lángoló szemű kozákok,
bozontos halálosztagok
föld alá zuhant, halott felvonóba
zártak vacogva, meztelenül,
odaláncoltak, mint marhát az ólba,
ott szállítottak tulajdonképpen tovább
időtlen időkbe zárva
alá a poklokra és fel az égig.

Erre mondhatnám azt, hogy álom,
ott mélázom a fűzöld verandán,
döbbent éjszaka van, hatalmas fekete ablak az udvar,
langyos magzatvízben ázik
a parthoz kötözött repedt ladik,
úszik és alszik, mint aki élni készül.
Csak hallucinálok valami hófehér
cseresznyevirágokat, éledő ágakat,
(mintha színét váltotta volna a vér
a halál után, a kőóriások között –
– egy sárga kutya kíséretet, útba igazít).

*Átöleltelek... annyira törekeny voltál,
hogy válladra hegesztettem mindkét kézfejem,
és mégis ott érett benned az élet gyümölcse.
Istenem, ellennék én karok, lábak nélkül,
ha csak sejteném néha, mi következik...*

*Nem tudom, mit tehetsz, mit tehetek.
Feloldódni az átmenetekben – minden csak maradék,
éjszakánként feltépik az utcaköveket,
új és új geometriák, elzuhanó fák, hangulatlanságok.
Elkötődik a hiány érrendszere,
míg csak nem robban és fröcsköl szerteszét
mint a rémálom – mint a vércse
zsákmányának lábszárcsontjai
váratlanul.*

2016. április 8.